

Datum van
inontvangstneming

:

18/03/2022

Zaak C-727/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

30 november 2021

Verwijzende rechter:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Kroatië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

10 november 2021

Verzoekende partij:

UDRUGA KHL MEDVEŠČAK ZAGREB

[OMISSIS]

Betreft: Verzoek om een prejudiciële beslissing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken

Verwijzende rechter:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (handelsrechter in tweede aanleg, Kroatië) [OMISSIS]

Partijen in het hoofdgeding [OMISSIS]:

UDRUGA KHL MEDVEŠČAK Zagreb [vereniging IJshockeyclub Medveščak Zagreb, OMISSIS]

Opgemerkt wordt dat in de zaak die bij de verwijzende rechter aanhangig is onder nummer Pž-2311/2019 een verzoek om een prejudiciële beslissing is ingediend (de zaak is bij het Hof van Justitie van de Europese Unie ingeschreven onder nummer C-361/21), maar dat de gemachtigde van verzoeker de verwijzende rechter bij memorie heeft meegedeeld dat zijn cliënt zich heeft teruggetrokken. Artikel 193, derde alinea, van de Zakon o parničnom postuku (wetboek van burgerlijke rechtsvordering, *Narodne novine*, nr. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11-geconsolideerde tekst, 25/13, 89/14 en 7019; hierna: „ZPP”) bepaalt: „De vordering kan, nadat de behandeling ter terechtzitting is gesloten en tot op het moment dat de beslissing waarmee de

procedure voor de rechter van eerste aanleg wordt beëindigd kracht van gewijsde verkrijgt, ook worden ingetrokken met de uitdrukkelijke instemming van de verweerder. In dat geval zal de verweerder uiterlijk wanneer hij met de intrekking instemt moeten concluderen tot verwijzing van de wederpartij in de kosten.” Bijgevolg wordt de verweerder geraadpleegd en wordt, indien hij de intrekking aanvaardt, een beschikking tot vernietiging van de in eerste aanleg gewezen uitspraak gewezen en wordt de intrekking vastgesteld. Bovendien wordt het verzoek om een prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie ingetrokken, aangezien het niet langer relevant is voor de beslechting van het geding.

Summier overzicht van het voorwerp van het geschil en de relevante feiten van het hoofdgeding, inhoud van de nationale bepalingen die op de zaak van toepassing kunnen zijn en redenen die de verwijzende rechter ertoe hebben gebracht om vragen te stellen over de uitlegging van het Unierecht:

In casu heeft de Trgovački sud u Zagrebu (handelsrechter Zagreb, Kroatië) op 10 mei 2021 in zaak P-1118/2019 een beschikking gewezen waarbij het verzoek van de schuldenaar, Udruga KHL Medveščak Zagreb [OMISSIS], tot het openen van een gerechtelijke-saneringsprocedure is afgewezen. De schuldenaar heeft tegen deze beschikking hoger beroep ingesteld wegens schending van een wezenlijk vormvoorschrift, onjuiste en onvolledige vaststelling van de feiten en onjuiste toepassing van materieel recht, met als gevolg dat de zaak is verwezen naar de bevoegde rechter, de Visoki trgovački sud.

Tijdens een beraadslaging van een kamer van drie rechters van de Visoki trgovački sud op 15 juni 2021, is besloten om het hoger beroep te verwerpen en is de in eerste aanleg gegeven beschikking bevestigd op grond dat ook in de eerdere zaak Pž-63/2021 waarin de verwijzende rechter uitspraak had gedaan, een identiek juridisch standpunt was ingenomen. De kamer van drie rechters heeft de beslissing in kwestie met eenparigheid van stemmen gegeven. Overeenkomstig de gewezen beslissing is een schriftelijke versie ervan opgesteld, die is ondertekend en overeenkomstig artikel [177], lid 3, van de Sudski poslovnik (reglement voor de procesvoering van de gerechtelijke instanties, *Narodne novine*, nr. 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18, 119/18, 81/19, 128/19, 39/20 en 47/20), is overgelegd aan de dienst voor de registratie van rechterlijke beslissingen. Deze bepaling luidt als volgt: „Voor een rechterlijke instantie in tweede aanleg wordt een zaak geacht te zijn afgedaan op de datum waarop de beslissing, nadat de zaak door de registratiedienst is teruggestuurd, vanuit het kantoor van de rechter wordt verzonden. Zodra de registratiedienst het dossier heeft ontvangen, dient hij het zo spoedig mogelijk aan het kantoor van de rechter terug te bezorgen. De beslissing wordt vervolgens binnen een nieuwe termijn van acht dagen verzonden.”

Bijgevolg is een beslissing van de rechterlijke instanties in tweede aanleg nog niet afgerond op het tijdstip dat de bevoegde kamer beslist en een exemplaar van deze beslissing ondertekent. De rechter die door de president van de rechtbank, in het

jaarprogramma voor de indeling van rechters, is aangewezen, moet deze beslissing nog bevestigen.

Uit artikel [177], lid 3, van het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties blijkt voorts dat het voor de registratierechter niet mogelijk is het dossier niet te „registreren”, aangezien de beslissing anders niet aan de partijen kan worden toegezonden. De registratierechter onderzoekt dus de in tweede aanleg gegeven beslissing, die hij kan bevestigen dan wel (vergezeld van schriftelijke of mondelinge opmerkingen) ter heroverweging kan terugverwijzen.

De partijen bij het geding worden er niet van in kennis gesteld dat de beslissing is gegeven of dat de registratierechter deze ter heroverweging heeft teruggewezen, met dien verstande dat de naam van de registratierechter niet wordt vermeld in het afschrift van de beslissing dat aan de partijen wordt toegezonden.

Dit blijkt uit de eSpis-applicatie, die ook een onderdeel „Registraties” bevat, waarin de gegevens van de persoon die de registratie heeft verricht en de datum van registratie worden ingevoerd, en waarin wordt vermeld dat het een „bevestiging door de registratiedienst” betreft.

Daarnaast bestond er tot december 2020 een officieel beheersverslag van de registraties (artikel 82, lid 2, punt 34, van de Pravidnik o radu u sustavu eSpis (voorschriften voor het gebruik van het eSpis-systeem, *Narodne novine*, nr. 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 112/17, 119/18, 39/20, 138/20 en 147/20), op basis waarvan gegevens worden gegenereerd over het aantal zaken dat tijdens een bepaalde periode aan een registratierechter is toegewezen, het aantal zaken dat hij heeft geregistreerd EN HET AANTAL ZAKEN DAT HIJ NAAR DE RECHTERS HEEFT TERUGVERWEZEN. Hoewel het genoemde voorschrift is geschrapt bij de in de *Narodne novine* nr. 138/20 bekendgemaakte wijzigingen, die op 11 december 2020 in werking zijn getreden, zijn de beheersverslagen in kwestie nog steeds in eSpis beschikbaar.

Ter illustratie: afdruk van het beheersverslag van 12 november 2021, waaruit blijkt dat tijdens het tijdvak van 1 januari 2021 tot en met 11 november 2021, 610 zaken naar de rechters zijn terugverwezen [OMISSIS], en 5 922 zaken zijn geregistreerd.

Uit de eSpis-applicatie (onderdeel „Registratieverrichtingen”) blijkt dat de zaak is terugverwezen naar de rechter, die de instructies van de registratiedienst moet bekijken en waarschijnlijk de beslissing overeenkomstig deze opmerkingen moet wijzigen, waarna een nieuwe versie van de beslissing wordt opgesteld. Indien de zaak onder de bevoegdheid van een kamer valt, MOET zij naar deze kamer worden terugverwezen, die opnieuw over die zaak beslist (dit kan steeds worden nagegaan door de gegevens in de officiële registers van de kamers te raadplegen; in voorkomend geval kunnen bij de verwijzende rechter ook de precieze aantallen worden opgevraagd van de zaken waarin de kamer, op aanwijzing van de registratiedienst, een andere beslissing heeft gegeven die in overeenstemming is

met de instructies van de registratiedienst), waarna een nieuwe beslissing wordt opgesteld, die op papier wordt gezet en door de rechters wordt ondertekend.

Zo is in het onderdeel Registratieverrichtingen van de eSpis-applicatie te zien dat de zaak is terugverwezen naar de in de beslissing vermelde rechter en dat de rechter de beslissing aan de registratiedienst heeft toegezonden. Pas wanneer de registratiedienst de beslissing heeft medeondertekend op papier en in de eSpis-applicatie in het betreffende onderdeel de vermelding „De registratiedienst heeft de beslissing bevestigd” heeft opgenomen, kan de zaak officieel als gesloten worden beschouwd, waarna een afschrift van de beslissing wordt gemaakt en aan de rechter in eerste aanleg wordt bezorgd voor betekening aan de partijen.

Ter illustratie: uittreksel uit eSpis met betrekking tot registratiehandelingen.

Artikel 44 ZPP [OMISSIS] bepaalt dat, wanneer een rechterlijke instantie in tweede aanleg beslist in een collegiaal samengestelde formatie, de kamer die beslist uit drie rechters moet bestaan, tenzij bij wet anders is bepaald. De hogere rechterlijke instantie beslist ook in alle andere gevallen in deze samenstelling, tenzij bij wet anders is bepaald. Een alleensprekende rechter van de hogere rechterlijke instantie beslist over hoger beroepen die zijn ingesteld tegen een beslissing tot betaling van een geldvordering indien de waarde van het voorwerp van het geding niet meer dan 100 000,00 HRK bedraagt, of tegen een beslissing in handelszaken indien de waarde van het voorwerp van het geding niet meer dan 500 000,00 HRK bedraagt, tenzij bij wet anders is bepaald. In geval van hoger beroep tegen een beschikking, beslist een alleensprekende rechter van de hogere rechterlijke instantie, tenzij bij wet anders is bepaald.

De beslissing wordt de facto gegeven door een kamer bestaande uit drie rechters of door een alleensprekende rechter, mits de registratierechter zich met deze beslissing akkoord verklaart.

In de onderhavige zaak is de beschikking van 15 juni 2021 aan de dienst voor de registratie van rechterlijke beslissingen overgemaakt, die het, zonder dat het was ingeschreven, heeft teruggezonden. De registratierechter heeft de onderhavige zaak terugverwezen met een begeleidende brief van 23 juni 2021, waarin hij te kennen gaf dat hij het niet eens was met het in de betrokken beslissing weergegeven juridische standpunt (de brief in kwestie is als bijlage bijgevoegd).

De tekst vermeldde niet dat over dezelfde rechtsvraag een andere beslissing was gewezen en noemde beschikking Pž-63/2021 evenmin.

Overeenkomstig de dwingende bepalingen heeft de verwijzende kamer bij haar beraadslaging van 24 juni 2021 het hoger beroep en het bovenvermelde schriftelijke advies van de registratierechter opnieuw bekeken, en heeft zij een beschikking gewezen waarbij het hoger beroep ongegrond is verklaard. Daarop is de zaak op 25 juni 2021 opnieuw aan de registratiedienst overgemaakt.

Gelet op de bepalingen van de Stečajni zakon (faillissementswet), bedraagt de termijn om uitspraak te doen in de onderhavige zaak 60 dagen, te rekenen vanaf de ontvangst van het dossier door de rechter en liep deze termijn in casu tot 9 augustus 2021.

De partijen in de onderhavige zaak zijn er niet van op de hoogte dat dit reeds de tweede beslissing is die in deze zaak is geweest.

Aangezien de registratierechter een ander standpunt heeft ingenomen, heeft hij de zaak voorgelegd aan de afdeling handels- en andere geschillen teneinde de litigieuze rechtsvraag tijdens een afdelingsvergadering te bespreken.

Artikel 40 van de Zakon o sudovima (wet betreffende de rechterlijke organisatie, *Narodne novine*, nr. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18 en 126/19) bepaalt:

„1) Wanneer wordt vastgesteld dat er sprake is van uitleggingsverschillen tussen afdelingen, kamers of rechters over kwesties inzake de toepassing van de wet, of wanneer een kamer of een rechter van een afdeling afwijkt van het eerder ingenomen juridische standpunt, wordt een vergadering van een afdeling of van rechters bijeengeroepen.

2) Het juridische standpunt dat is ingenomen tijdens de vergadering van alle rechters of van een afdeling van de Vrhovni sud Republike Hrvatske (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Kroatië), de Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (handelsrechter in tweede aanleg, Kroatië), de Visoki upravni sud Republike Hrvatske (hoogste bestuursrechter, Kroatië), de Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (rechter in tweede aanleg in strafzaken betreffende zware misdrijven, Kroatië) of de Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske (rechter in tweede aanleg in strafzaken betreffende lichte misdrijven, Kroatië), of tijdens de vergadering van een afdeling van een Županijski sud (districtsrechtbank, Kroatië), is bindend voor alle kamers of rechters in tweede aanleg van deze afdeling of rechterlijke instantie.

3) De voorzitter van een afdeling kan in voorkomend geval hoogleraren van de rechtenfaculteit, vooraanstaande wetenschappers of deskundigen op een bepaald rechtsgebied uitnodigen om deel te nemen aan de vergadering van de afdeling.”

Hoewel in deze brief geen melding wordt gemaakt van een afwijkende beslissing van de verwijzende rechter over dezelfde rechtsvraag of over het bestaan van een eerdere beslissing waarin hetzelfde juridisch standpunt was weergegeven, is de toewijzing van de zaak aan de afdeling handels- en andere geschillen gehandhaafd en is pas op 26 oktober 2021 een vergadering van die afdeling gehouden waarbij werd voorgesteld het volgende standpunt in te nemen:

„Wanneer de schuldenaar in het verzoek tot inleiding van een gerechtelijke-saneringsprocedure de schuldvordering van de schuldeiser heeft vermeld in het deel betreffende de lijst van activa en passiva, in de rubriek „Procedures voor de rechterlijke instanties en publiekrechtelijke lichamen waarbij de schuldenaar partij

is, alsmede het bedrag en de beschrijving van de schuldvordering die het voorwerp van de procedure vormt”, zonder deze tevens te vermelden onder de rubriek „Passiva van de schuldenaar die zijn ingeschreven in de boeken van de schuldenaar” of in de rubriek „Andere geldelijke en niet-geldelijke passiva van de schuldenaar”, wordt de schuldvordering als aangemeld beschouwd.

Het ontbreken van de vermelding van de schuldvordering van de schuldeiser in het deel van de lijst van activa en passiva met als opschrift „Passiva van de schuldenaar die zijn ingeschreven in de boeken van de schuldenaar” of in de rubriek „Andere geldelijke en niet-geldelijke passiva van de schuldenaar”, vormt geen grond voor afwijzing van het verzoek tot inleiding van de gerechtelijke-saneringsprocedure als bedoeld in artikel 32 van de faillissementswet, indien de schuldvordering is opgenomen in het deel van de lijst van activa en passiva met als opschrift „Procedures voor de rechterlijke instanties en publiekrechtelijke lichamen waarbij de schuldenaar partij is, alsmede het bedrag en de beschrijving van de schuldvordering die het voorwerp van de procedure vormt”.

Het verzoek tot inleiding van een saneringsprocedure overeenkomstig artikel 32 van de faillissementswet mag niet worden afgewezen indien de schuldenaar alle aanhangige procedures heeft aangegeven waarin hij partij is en deze lijst ook alle andere informatie bevat die hij diende te verstrekken, volgens de tekst van het formulier dat is vastgesteld door de Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku (regeling betreffende de inhoud en de vorm van de formulieren voor het verstrekken van schriftelijke informatie in het kader van gerechtelijke-saneringsprocedures en faillissementsprocedures). Dit ondanks het feit dat de schuldenaar deze niet heeft vermeld in het deel van het formulier dat bestaat uit de lijst van activa en passiva, maar in een specifieke lijst van procedures in een afzonderlijk document dat als bijlage bij het verzoek tot inleiding van een gerechtelijke-saneringsprocedure wordt gevoegd.”

Deze regel is in de Kroatische rechtsleer strijdig geacht met het beginsel van de onafhankelijkheid van rechters, zoals met name professor Alan Uzelac heeft verklaard in zijn artikel: „Jedinstvena primjena prava u hrvatskom parničnom postupku: tradicija i suvremenost”, in Barbić, J. (red.), *Novine u parničnom procesnom pravu*, HAZU, Zagreb, 2020, blz. 111-168 (zie http://www.alanuzelac.from.hr/pubs/A72_Uzelac_Jedinstvena%20primjena%20prava_HAZU.pdf, geraadpleegd op 5 april 2021):

„Juridische standpunten’ in de zin van de wet betreffende de rechterlijke organisatie komen, gelet op al hun kenmerken, niet overeen met de aldus vastgestelde functieverdeling. Het zijn immers noch wetgevings- noch regelgevingshandelingen van algemene strekking, ook al is hun structuur algemeen en abstract. Hoewel zij de structuur van abstracte regels hebben, worden zij niet door de wetgever vastgesteld. Zij zijn echter niet louter abstract van aard, aangezien zij worden vastgesteld door de uitlegging van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in het licht van concrete gevallen waarin

verschillende uitleggingen (verschillende ‚standpunten’) ontstaan of kunnen ontstaan, ook al worden juridische standpunten niet vastgesteld door de rechterlijke instanties die bevoegd zijn om van deze concrete gevallen kennis te nemen. Juridische standpunten zijn echter niet geheel verstoken van terugwerkende kracht, daar bepaalde uitleggingen van het recht op grond waarvan de beslissing in de aan de orde zijnde zaken moet worden gegeven, de inhoud en de uitlegging van de rechtsnorm, met terugwerkende kracht, kunnen wijzigen. Kortom, ‚juridische standpunten’ zijn, conceptueel gezien, ambivalent van aard. Zij vormen namelijk een categorie die in bijna al haar kenmerken kan worden beschouwd als een hybridische soort die radicaal indruist tegen de moderne opvatting van de rol en de functie van de rechterlijke instanties en de rechterlijke macht.”

Volgens artikel 40, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie dient deze kamer thans in overeenstemming met het tijdens de vergadering ingenomen standpunt te beslissen, dat wil zeggen dat zij in casu het beroep moet toewijzen en de bestreden beschikking moet afwijzen.

Tijdens de beraadslaging van deze kamer op 10 november 2021 heeft zij alle omstandigheden van de onderhavige zaak onderzocht die verband houden met de toepassing van artikel [177], lid 3, van het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties, en artikel 40, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie, alsook van artikel 19 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: „VEU”), dat bepaalt:

„Het Hof van Justitie van de Europese Unie omvat het Hof van Justitie, het Gerecht en gespecialiseerde rechtbanken. Het verzekert de eerbiediging van het recht bij de uitlegging en toepassing van de Verdragen.

De lidstaten voorzien in de nodige rechtsmiddelen om daadwerkelijke rechtsbescherming op de onder het recht van de Unie vallende gebieden te verzekeren.”

en van artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”) dat luidt als volgt:

„Eenieder wiens door het recht van de Unie gewaarborgde rechten en vrijheden zijn geschonden, heeft recht op een doeltreffende voorziening in rechte, met inachtneming van de in dit artikel gestelde voorwaarden.

„Eenieder heeft recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld. [...]”

Deze kamer is tot de slotsom gekomen dat het mogelijk is dat een bepaling die bij de vaststelling van een rechterlijke beslissing een registratierechter betreft, die niet bekend is bij de partijen, die niet is vermeld in de procedureregels die worden gevolgd in de procedure voor de vaststelling van de beslissing op het beroep, en

die, hoewel hij geen hogere rechter is, in de aan de orde zijnde zaak een rechter ertoe kan aanzetten om zijn reeds gegeven beslissing te wijzigen, aanzienlijke gevolgen kan hebben voor de eerbiediging van de rechtsstaat en de onafhankelijkheid van rechters, met name omdat zij van toepassing is op alle zaken die aanhangig zijn bij eender welke rechterlijke instantie in tweede aanleg in Kroatië, ongeacht of het Unierecht al dan niet van toepassing is in de betrokken zaak.

Bovendien is ook twijfel gerechtvaardigd bij de regel die bepaalt dat alle rechters van een rechterlijke instantie gebonden zijn door het tijdens een vergadering van de afdeling ingenomen principiële standpunt, aangezien de rechter om te beginnen niet zelf een kwestie op de agenda van de afdelingsvergadering kan plaatsen omdat die beslissing tot de bevoegdheid van de registratierechters en de voorzitter van een bepaalde afdeling behoort, die allen door de president van de rechterlijke instantie zijn benoemd. Meer bepaald vloeit twijfel voort uit het feit dat de onafhankelijkheid van de betrokken rechter aldus volledig [wordt] tenietgedaan en de beslissing wordt gegeven op het niveau van een „niet-bestaand orgaan” (namelijk de afdelingsvergadering), dat wil zeggen een orgaan dat niet in het ZPP, zijnde het wetboek van rechtsvordering dat het optreden van de rechterlijke instanties in burgerlijke rechtsvorderingen regelt, is voorzien.

Aangezien het hier belangrijke kwesties in verband met de aard van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht betreft, heeft de verwijzende rechter, na onderzoek van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (arrest C-896/19), besloten prejudiciële vragen te stellen zodat in de onderhavige zaak een definitieve beslissing kan worden gegeven op het hoger beroep dat is ingesteld tegen de beschikking van de Trgovački sud u Zagrebu van 10 mei 2021 in zaak P-1118/2019.

De fundamentele regel is immers dat een rechterlijke beslissing slechts kan worden gewijzigd naar aanleiding van rechtsmiddelen die door de partijen voor de bevoegde rechter worden aangevoerd in het kader van een wettelijke procedure waarvan zij kennis hebben. In het onderhavige geval echter moest de rechterlijke beslissing eerst worden gewijzigd op advies van de registratierechter (die de verzending van de gegeven rechterlijke beslissing tweemaal heeft verhinderd) en vervolgens op advies van een algemene vergadering.

Derhalve is een beslissing van het Hof op dit punt noodzakelijk voor een uitspraak van de Visoki trgovački sud in de onderhavige zaak. De verwijzing is een zaak van algemeen belang, bestaande in een eenvormige toepassing van het Unierecht, de rechtsstaat, de toegang van partijen tot de rechter, de onafhankelijkheid van de rechters van een lidstaat en een doeltreffende rechtsbescherming.

Wegens de prejudiciële verwijzing wordt, overeenkomstig artikel 213, eerste alinea, punt 2, ZPP [OMISSIS], de behandeling van de onderhavige zaak geschorst totdat uitspraak is gedaan op het verzoek om een prejudiciële beslissing.

I. Eerste prejudiciële vraag

De eerste vraag betreft het optreden van de dienst voor de registratie van rechterlijke beslissingen. Vóór de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie bepaalde artikel 35, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie [OMISSIS] het volgende: „Wanneer een kamer of een rechter in een bepaalde zaak een beslissing geeft die niet in overeenstemming is met het juridische standpunt dat blijkt uit een eerder door een andere kamer of een andere rechter gegeven beslissing, kan de voorzitter van de afdeling of de president van de rechterlijke instantie gelasten dat de toezending van een afschrift van de beslissing wordt opgeschort en dat de verschillen tussen de juridische standpunten worden besproken tijdens een afdelingsvergadering. Indien dan tijdens deze afdelingsvergadering een standpunt wordt ingenomen dat in strijd is met de beslissing van een kamer of een rechter [OMISSIS], dan dient deze kamer of deze rechter opnieuw over de zaak te beslissen.” Op basis van deze bevoegdheid hebben de presidenten van de rechterlijke instantie het in wezen aan de registratiedienst overgelaten om te beslissen wanneer het dossier moest worden bewaard, dat wil zeggen wanneer de toezending van een afschrift van de beslissing moest worden opgeschort. De wet betreffende de rechterlijke organisatie [in de versie van 2013] bevat echter geen dergelijke bepaling, omdat tijdens de pretoetredingsonderhandelingen voorafgaand aan de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie is vastgesteld dat deze bepaling, op grond waarvan iemand de verzending van een reeds gegeven rechterlijke beslissing kon tegenhouden, in strijd was met de onafhankelijkheid van rechters. Een gegeven beslissing kan immers alleen worden heroverwogen in het kader van een beroepsprocedure [zo kunnen beslissingen van rechterlijke instanties in tweede aanleg worden onderzocht door de Vrhovni sud (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Kroatië), de Ustavni sud (grondwettelijk hof, Kroatië) en thans ook door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Hof van Justitie van de Europese Unie], en niet in het kader van een interne procedure die niet transparant is voor de partijen en die niet is vastgelegd in de wet.

Hoewel hiervoor een rechtsgrond ontbreekt, bepaalt het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties, in het litigieuze artikel 177, lid 3, ervan, dat de rechtsprekende taak in een zaak in tweede aanleg alleen als afgedaan wordt beschouwd wanneer de zaak is teruggestuurd door de registratiedienst, dat wil zeggen wanneer zij „geregistreerd” is. Dit betekent dat pas op dat ogenblik het dossier als gesloten wordt beschouwd en de beslissing ook door derden kan worden ingezien en aan de partijen kan worden toegezonden. Indien de registratierechter niet zijn goedkeuring daartoe verleent, kan de in het kader van de beroepsprocedure gegeven beslissing niet aan de partijen worden toegezonden en moet een nieuwe, door de registratierechter goed te keuren, beslissing worden gegeven.

Bijgevolg is de rechterlijke beslissing niet definitief ondanks het feit dat de rechter deze beslissing heeft opgesteld en ondertekend. Indien de zaak onder de bevoegdheid van een kamer valt, volstaat het evenmin dat deze kamer over de

zaak heeft beslist en dat de minuut van de beslissing is opgesteld en door de rechters is ondertekend. Vervolgens moet de zaak immers aan de registratiedienst worden toegezonden en pas als deze dienst de beslissing heeft goedgekeurd, wordt de zaak als afgesloten beschouwd en wordt een afschrift ervan gemaakt, dat ook aan de partijen wordt toegezonden. Indien de enige taak van de dienst voor de registratie van rechterlijke beslissingen, overeenkomstig de benaming ervan, erin zou bestaan dat hij het feit dat een beslissing is gegeven, „registreert”, zou met de verzending van deze beslissing niet hoeven te worden gewacht tot de beslissing is „geregistreerd”, aangezien evengoed een afschrift van de gegeven beslissing zou kunnen worden verzonden (elektronisch of op papier). Het lijkt geen twijfel dat het mogelijk is – en in de praktijk ook voorkomt – dat een beslissing door de registratiedienst wordt teruggezonden zonder dat zij is geregistreerd, zodat de gegeven beslissing niet wordt toegezonden aan de partijen maar wordt terugverwezen naar de kamer of de alleensprekende rechter met het doel dat deze kamer of deze rechter een beslissing geeft die in overeenstemming is met de aanwijzingen van de registratiedienst.

Het voorgaande is in geen enkele wet opgenomen als voorwaarde voor de vaststelling van een rechterlijke beslissing, maar bestaat, krachtens de litigieuze regelgevingsbepaling, in de praktijk van de rechterlijke instanties in tweede aanleg in de Republiek Kroatië.

Uit onderzoek van de praktijk en de werking van andere rechterlijke instanties in de Europese Unie blijkt niet dat er soortgelijke wetten of praktijken bestaan die vereisen dat een gegeven beslissing wordt goedgekeurd door een rechter die geen deel uitmaakt van de betrokken kamer, en die de toezending (door de rechter in eerste aanleg) van de beslissing (vonnis of beschikking) aan de procespartijen afhankelijk stellen van de medeondertekening door deze rechter.

Bijgevolg rijst een eerste vraag: is de in het tweede deel van de eerste volzin en in de tweede volzin van artikel 177, lid 3, van de Sudski poslovnikv (reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties) (*Narodne novine* nr. 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18, 119/18, 81/19, 128/19, 39/20 en 47/20) neergelegde regel die bepaalt dat „[„voor een rechterlijke instantie in tweede aanleg een zaak wordt geacht te zijn afgedaan op de datum waarop de beslissing, nadat de zaak door de registratiedienst is teruggestuurd, vanuit het kantoor van de rechter wordt verzonden. Zodra de registratiedienst het dossier heeft ontvangen, dient hij het zo spoedig mogelijk aan het kantoor van de rechter terug te bezorgen. De beslissing wordt vervolgens binnen een nieuwe termijn van acht dagen verzonden”, in overeenstemming met artikel 19, lid 1, VEU en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?

II. Tweede prejudiciële vraag

In deze zaak rijst verder een vraag met betrekking tot het feit dat de rechters die over een zaak beslissen, uit formeel oogpunt strikt gebonden zijn aan het

principiële juridische standpunt dat tijdens de vergadering van alle rechters of van de afdeling is ingenomen. Van een dergelijk strikt en formeel gezag is immers geen sprake met het oog op de toepassing van het VEU, de Kroatische grondwet of enige andere wet. In dit laatste kader gegeven beslissingen worden vastgesteld met inachtneming van de volledige geldende wetgeving en de teleologische uitlegging, teneinde op adequate wijze en gelet op alle omstandigheden van het geval deze bepalingen toe te passen en een beslissing te geven. Het is dan ook de vraag in hoeverre deze strikte, formele verantwoordelijkheid gevolgen heeft voor de rechtsstaat, de onafhankelijkheid van de rechters van de lidstaten en een daadwerkelijke rechtsbescherming.

Het juridische standpunt dat tijdens de vergadering van de rechters van de rechterlijke instanties in tweede aanleg is ingenomen is niet bindend voor hogere rechterlijke instanties (de Vrhovni sud, de Ustavni sud, enz.), en die hogere rechterlijke instanties hebben in veel gevallen in beroepsprocedures een afwijkend juridisch standpunt ingenomen.

Hieruit volgt deze tweede vraag: is artikel 40, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie, dat bepaalt dat „[h]et juridische standpunt dat is ingenomen tijdens de vergadering van alle rechters of van een afdeling van de Vrhovni sud Republike Hrvatske (hoogste rechter in burgerlijke of strafzaken), de Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (rechter in tweede aanleg in handelszaken), de Visoki upravni sud Republike Hrvatske (hoogste bestuursrechter), de Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (rechter in tweede aanleg in strafzaken betreffende zware misdrijven) of de Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske (rechter in tweede aanleg in strafzaken betreffende lichte misdrijven), of tijdens de vergadering van een afdeling van een Županijski sud (districtsrechter), [...] bindend [is] voor alle kamers of rechters in tweede aanleg van deze afdeling of rechterlijke instantie, in overeenstemming met artikel 19, lid 1, VEU en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?

Prejudiciële vragen

„1. Is de in het tweede deel van de eerste volzin en in de tweede volzin van artikel 177, lid 3, van het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties (Narodne novine nr. 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18, 119/18, 81/19, 128/19, 39/20 en 47/20) neergelegde regel die bepaalt dat „voor een rechterlijke instantie in tweede aanleg een zaak wordt geacht te zijn afgedaan op de datum waarop de beslissing, nadat de zaak door de registratiedienst is teruggestuurd, vanuit het kantoor van de rechter wordt verzonden. Zodra de registratiedienst het dossier heeft ontvangen, dient hij het zo spoedig mogelijk aan het kantoor van de rechter terug te bezorgen. De beslissing wordt vervolgens binnen een nieuwe termijn van acht dagen verzonden”, in overeenstemming met artikel 19, lid 1, VEU en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?

2. Is artikel 40, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie, dat bepaalt dat ‚[h]et juridische standpunt dat is ingenomen tijdens de vergadering van alle rechters of van een afdeling van de Vrhovni sud Republike Hrvatske (hoogste rechter in burgerlijke of strafzaken), de Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (rechter in tweede aanleg in handelszaken), de Visoki upravni sud Republike Hrvatske (hoogste bestuursrechter), de Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (rechter in tweede aanleg in strafzaken betreffende zware misdrijven) of de Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske (rechter in tweede aanleg in strafzaken betreffende lichte misdrijven), of tijdens de vergadering van een afdeling van een Županijski sud (districtsrechter), [...] bindend [is] voor alle kamers of rechters in tweede aanleg van deze afdeling of rechtbank’, in overeenstemming met artikel 19, lid 1, VEU en artikel 47 van het van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?”

Bij dit verzoek worden afschriften gevoegd van de beschikking van de Trgovački sud u Zagrebu [OMISSIS] van 10 mei 2021, van het beroepschrift van de Udruga KHL Medveščak Zagreb van 24 mei 2021, van de notulen van de vergadering van de rechters van 15 juni 2021, van de beschikking van de Visoki trgovački sud [OMISSIS] van 15 juni 2021, van de brief van de voorzitter van de afdeling die is belast met het bijhouden en bestuderen van de rechtspraak van 23 juni 2021 waarbij de zaak is terugverwezen, van de notulen van de vergadering van de rechters van 24 juni 2021, van de beschikking van de Visoki trgovački sud [OMISSIS] van 24 juni 2021, van de brief van de voorzitter van de afdeling die is belast met het bijhouden en bestuderen van de rechtspraak van 1 juni 2021, van een afdruk van het beheersverslag van 12 november 2021, van de uitnodiging voor de vergadering van de afdeling handels- en andere geschillen van 26 oktober 2021, en van de notulen van deze vergadering.

Zagreb, 10 november 2021.

[OMISSIS]